

22-24 października 2026

Międzynarodowa Konferencja Naukowa H.G. Wells i Nowoczesność:
Teksty, Konteksty, (Re)wizje

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

INSTYTUT LITERATUROZNAWSTWA

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

WYKŁAD PLENARNY

Patrick Parrinder
Uniwersytet w Reading, Wielka Brytania
j.p.parrinder@reading.ac.uk

Powrót Podróżnika w Czasie. H.G. Wells i Egon Friedell

(wystąpienie w języku angielskim)

W 2026 roku przypada 80. rocznica zarówno śmierci H.G. Wellsa, jak i pośmiertnego wydania powieści *Die Reise mit der Zeitmaschine* Egona Friedella (1878–1938). Spośród licznych kontynuacji *Wehikułu czasu*, rzeczywistych i pozornych, powieść Friedella wyróżnia się szczególną uwagą poświęconą tekstowi Wellsa i bliskim z nim związkiem. Friedell, wiedeński Żyd, który mógł zostać zamordowany przez nazistów, był historykiem kultury. Jego *Kulturgeschichte der Neuzeit* przyniosła mu miano „niemieckiego Wellsa", choć obaj autorzy zupełnie inaczej postrzegali historię. Równie głęboki kontrast dzieli pierwszą podróż Podróżnika w Czasie, wyobrażoną przez Wellsa, od jego drugiej wyprawy, opisanej przez Friedella. Powieść Friedella nazwano „kompendium paradoksów, wszystkiego, co mogłoby pójść nie tak podczas podróży w czasie". Podróżnik odwiedza w niej rok 1995 i rok 2123, a także na krótko przenosi się w przeszłość. W wykładzie plenarnym analizuję paradoksy, które ujawnia ta druga podróż, oraz to, co zarówno Wells, jak i Friedell mówią nam o naturze historii i czasu.

PATRICK PARRINDER jest prezesem Towarzystwa H.G. Wellsa (H.G. Wells Society) oraz autorem wielu książek o Wellsie i redaktorem jego książek. Napisał monografię *Utopian Literature and Science* (2016), a w latach 2005–2007 zredagował szereg tekstów Wellsa dla serii Penguin Classics. Jest także redaktorem naczelnym dwunastotomowej serii *The Oxford History of the Novel in English* (2011–2024). Wspólnie z Emelyne Godfrey zredagował powieść Catherine Wells *The Open Heart* (Flame Tree Publishing, 2025). Jest emerytowanym profesorem literatury angielskiej na Uniwersytecie w Reading. Wykładał także na Uniwersytecie Cambridge, Uniwersytecie Illinois oraz Uniwersytecie Kalifornijskim w Santa Barbara.

ABSTRAKTY

Charles William Newton (Bill) Cooke

Towarzystwo H.G. Wellsa

cwncooke@gmail.com

H.G. Wells's and the Warm Pessimist Conception of Modernity

Modernity in the second quarter of the twenty-first century is looking increasingly uncertain, fragmented and dangerous. Whether looked at politically, or if focusing on climate change or developments in artificial intelligence, the years ahead look ready to pose unprecedented challenges to people across the planet. This paper makes the case for H.G. Wells as someone worth taking note of in these conditions. Far from being an uncritical apostle of science, Wells worried about the application of science among people encumbered with a stone age physiology and psychology. He was, in modern parlance, a warm pessimist, fearing Homo sapiens might not win the battle with itself in time to avoid dissolution. Deeply read in Schopenhauer, Wells spoke of the need for constant education and willingness to change and for a recognition of our transience and finitude in the face of evolution's time frames. His commitment to conservation and suspicion of anthropocentrism give his work a unique relevance to the problems we face today. H G Wells can serve as a guide and sounding board as to how best negotiate the perils of twenty-first century modernity.

CHARLES WILLIAM NEWTON COOKE, PhD, is the editor of *The Wellsian*, the peer-reviewed journal of the H.G. Wells Society. His most recent work is *H.G. Wells and the Twenty-First Century* (Liverpool University Press, 2023) which makes the case for Wells's relevance to the problems we face today. His forthcoming work is a study of what Cooke is calling warm pessimism, where Wells also features prominently. Cooke's earlier works include *A Wealth of Insights: Humanist Thought Since the Enlightenment* (Prometheus, 2006) a survey of humanist thought around the world over the last two centuries.

Eliza Gładkowska i Dominika Kotuła
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
eliza.gladkowska@uwm.edu.pl **dominika.kotula@uwm.edu.pl**

The Glasshouse as Heterotopia: Imperialism, 'Orchidelirium', and Reverse Colonization in H.G. Wells's "The Flowering of the Strange Orchid"

This paper investigates the 19th-century glasshouse as a Foucaultian heterotopia – a controlled, artificial micro-ecosystem that simultaneously projected imperial dominance and harboured anxieties of ecological subversion. Focusing on H.G. Wells's 1894 short story "The Flowering of the Strange Orchid", this presentation moves beyond a simple reading of fin-de-siècle horror to examine how Victorian botanical gardens and private conservatories functioned as spatial manifestations of technological mastery and colonial extraction. By juxtaposing the protagonist's obsessive "orchidelirium" with tropes of reverse colonization and the uncanny agency of the non-human, the paper offers a dual postcolonial and ecocritical reading of Wells's text, positioning the hothouse not merely as a symbol of domestic leisure, but as a liminal zone where imperial hubris confronts ecological retribution.

ELIZA GŁADKOWSKA, PhD, is an academic lecturer and researcher specializing in British literature and cultural studies. Her primary research interests focus on modernist and contemporary British prose, with a particular emphasis on spatial studies and the concept of liminality in narrative fiction. She also explores the interdisciplinary relationships between literature and the visual arts, narrative identity techniques, intertextuality, and gothic motifs in popular culture.

DOMINIKA KOTUŁA, PhD, is an academic lecturer and researcher who teaches and presents on modern textuality, media, and culture. Her primary research areas encompass contemporary Anglophone and Polish poetry, specifically focusing on avant-garde traditions, poetic sensitivity, and definitions of experience. Additionally, she specializes in literary theory, critical analysis, the stylistics of culture, and pop-culture gothic aesthetics, exploring how contemporary media uses narrative forms to negotiate cultural anxieties and trauma.

Barbara Hac-Rosiak
Uniwersytet Łódzki
hacbarbara@gmail.com

„Gdzie się Byt przelewa w Niebyt" czyli „bliżej niż krew krążąca w naszych sercach" – *Miranda* Antoniego Langego a *Ludzie jak bogowie* Herberta George'a Wellsa

Celem wystąpienia jest komparatywna analiza dwóch kluczowych tekstów wczesnej fantastyki naukowej: *Ludzie jak bogowie* (1923) Herberta George'a Wellsa oraz *Mirandy* (1924) Antoniego Langego. Obie powieści, opublikowane w zbliżonym czasie, stanowią literacką odpowiedź na traumę I wojny światowej oraz pragnienie odkrycia nowego modelu cywilizacji. Syntezą objąć należy genezę i naturę światów przedstawionych w utworach, sposób przedostania się głównego bohatera do utopijnego świata, jego ustrój społeczny i polityczny, a także model antropologiczny spotkanych w nim istot. O ile u Wellsa pan Barnstaple dokonuje przypadkowego skoku do równoległego wymiaru opartego na spekulacjach fizykalnych, o tyle u Langego utopijna wyspa Taprobane, na którą trafia Jan Podobłoczny, i mieszczące się na niej pastwo Surjawastu są silniej osadzone w tradycji okultystycznej, braminizmie i koncepcji pierwiastka pramaterii – Nirwidium, będącej połączeniem fizyki z metafizyką. Obaj autorzy kreślą wizję istot przewyższających współczesnego człowieka pod względem biologicznym i moralnym. Wspólnym mianownikiem jest motyw komunikacji telepatycznej oraz ewolucyjne doskonalenie organizmu (u Langego poprzez odcieleśnienie i wulkanizację ciał astralnych, u Wellsa poprzez biologię i eugenikę). Brytyjczyk proponuje wizję anarchiczną, państwo pluralistyczne bez rządu centralnego, oparte na koordynacji działań specjalistów. Lange z kolei przedstawia model sofokratyczny i teokratyczny, w którym życie społeczne regulują ministerstwa Miłości, Mądrości i Potęgi pod wodzą Metafizyki. Autor *Men Like Gods* kładzie nacisk na destrukcyjny wpływ imperializmu, reprezentowanego przez towarzyszy Barnstaple'a, na społeczeństwo. Wizja Polaka koncentruje się na tragicznym splocie mistyki i ofiary. Zestawienie obu tekstów pozwoli wskazać różnice między zachodnim, technokratycznym optymizmem a polską, nasyconą symbolizmem i tragizmem przestrogą.

BARBARA HAC-ROSIAK, doktor literaturoznawstwa; dysertacja zatytułowana *Widma bolszewickiego zwycięstwa – polska powieść dystopijna*

pocz. XX wieku. Jej zainteresowania naukowe obejmują genologię dystopii, utopii i antyutopii, literackie historie i światy alternatywne oraz widmontologię Jacques'a Derridy.

Trevor Hill

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
trevor.hill@uwm.edu.pl

"The Time Traveller Leaves" – udramatyzowane czytanie fragmentów *The Time Machine* H.G. Wellsa

A dramatised reading of a section of H.G. Wells' novel "The Time Machine", performed as a monologue with elements of puppetry to enhance the narrative.

TREVOR HILL is a Graduate of Glasgow Uni in Theatre Studies/English Language, and Queen's Uni of Belfast (Social Anthropology).Currently working with Institute of Literature at UWM. Research includes: Novels of Mary Webb, Punch and Judy Puppetry, Adaptation of literature in theatrical performances, wrestling in literature, drama in ELT. Publications include articles on Wegajty Theatre, Drama projects with Polish teens, and a recently published monograph with an adaptation of Shakespeare's "Macbeth" for ELT students and teachers.

Karol Jaroszewski

Uniwersytet WSB Merito w Gdańsku
karol.jaroszewski@gdansk.merito.pl

The Legacy of H.G. Wells – The New Wave Reboot

The importance and influence of H.G. Wells on science fiction as well as utopian/dystopian literature is impossible to overstate, and is probably best

summed up by Brian Aldiss in Trillion Year Spree. The History of Science Fiction (1986): "For such was Wells's influence that for many years to speak of the future was to attack or defend Wells" (Aldiss 193). As a successor to Mary Shelley, adopting her combination of "social criticism with new scientific ideas" (44), Wells would go on to dissect human relations and condition, expressing "the paradoxical hopes and fears of his age" (117). Wells's depiction of other species and peoples, social classes and alien invaders, originates "not of horror but terror; they spring from a sophisticated acknowledgement that they are all part of us" (122). It is this legacy which is brought back, both in its internalised and in a satirised form, by the New Wave writers of the late 1960s and early 1970s. J.G. Ballard is highly critical of Wells's stifling, long-term influence, with his "set of conventions" (Ballard 129), "simple plots, journalistic narrative" and stock characters (197). Yet, Ballard also acknowledges that Wells was capable of seeing beyond the here-and-now, and that his understanding of the times far exceeded that of the "alienated and introverted fantasies of James Joyce, Eliot and the writers of the modern movement (205). In this presentation, I intend to show how Wells is both resurrected and satirised by New Wave writers, focusing specifically on the works of J.G. Ballard and Michael Moorcock.

KAROL JAROSZEWSKI received his PhD in literary studies in 2018, for his dissertation titled: *"World of Hateful Wonder" – Psychology, Social Sciences, Politics and History in the fiction of Michael Moorcock – A Study by Genre*. He has worked at the WSB Merito University in Gdańsk since 2018 as a lecturer and manager of the Foreign Language Study Centre. In 2019, he was given the position of Assistant Professor. His main research interests are science fiction, fantasy and utopia/dystopia.

Andrzej Juszczyk
Uniwersytet Jagielloński
andrzej.s.juszczyk@uj.edu.pl

Wojny przyszłych światów. Efekt prawdopodobieństwa obrazów wojny totalnej w powieściach Herberta George'a Wellsa

Temat nadchodzącej wojny totalnej, obecny w pisarstwie H. G. Wellsa (*Wojna światów*, *Wojna w przestworzach*, *Świat wyzwolony*, *Kształt rzeczy przyszłych* itd.), mimo że omawiany był już wielokrotnie, wciąż wydaje się niezwykle intrygujący i nadal daleki od wyczerpania. W swoim wystąpieniu chciałbym skupić się na kwestii sugestywności owych wizji, na wytwarzanym przez autora efekcie ich prawdopodobieństwa, choć przecież wojna w takiej formie, jaką przedstawiał Wells była dla jego czytelników jeszcze nieznana. Nie chcę jednak zajmować się „profetycznością" jego dzieł, a raczej specyficznym konstruowaniem obrazów przyszłości, jako takich, które nie tylko mogą, ale wręcz muszą się ziścić. Wydaje się, że efekt prawdopodobieństwa nie zależy tu od wiedzy technicznej (autora i odbiorców), ale od przekonującego i – jak się potem okazało – trafnego rozpoznania logiki ludzkich działań. Chciałbym też zastanowić się nad swoistym przejęciem przez Wellsa zbiorowej wyobraźni, czego efektem jest stała obecność jego pomysłów w fantastycznonaukowych tekstach kultury, a także nad relacją pomiędzy ustaloną przez Wellsa konwencją wojny totalnej, a jej aktualizacjami (wykorzystującymi realną wiedzę o konfliktach XX wieku) w adaptacjach dzieł autora *Wojny światów*.

ANDRZEJ JUSZCZYK jest profesorem w Katedrze Międzynarodowych Studiów Polonistycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prowadzi zajęcia na Wydziale Polonistyki, Wydziale Filologicznym i Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej. Jest również kierownikiem Ośrodka Dokumentacji i Badania Twórczości Josepha Conrada na Wydziale Polonistyki. Zainteresowania badawcze: teoria literatury, utopistyka w literaturze, kultura popularna. Ważniejsze publikacje. Monografie *Między retoryką a poznaniem. O powieściopisarstwie Teodora Parnickiego* (2004), *Stary wspaniały świat. O utopiach pozytywnych i negatywnych* (2014); *Essays on Joseph Conrad in Memory of Prof. Zdzisław Najder* (1930-2021), red. J. Dudek, A. Juszczyk, J.

Skolik, Kraków 2022; artykuły: "H.G. Wells's Polish Reception", [w:] *The Reception of H.G. Wells in Europe*, red. Patrick Parrinder i John S. Partington, Continuum, London 2005, s. 126-151; "Herbert George Wells: pomniki przyszłości" (wraz z J. Franczakiem), [w:] *Centrum światów jest tutaj: pomniki / pamiątki*, red. L. Kalinowska, J. Sawicka, Rzeszów 2023.

Anna Krawczyk-Łaskarzewska
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
a.krawczyk-laskarzewska@uwm.edu.pl

Travelling Through Space and Time: H.G. Wells's *The Time Machine* and Its Selected Visual Reimaginings

In this presentation, I will compare several illustrated editions and comic book renditions of H.G. Wells's debut novella, *The Time Machine*. The main goal is to demonstrate the tension between book illustrators' artistic visions and the influence of existing adaptations and visualisations of iconic literary works in media such as film, graphic novels, or games. Considerable attention will be given to the publishing industry context, whereby the new visual content from artists revisiting Wells's novella is supposed to entice prospective readers, but also to expand, transcend, or ignore the foundational visual legacy left by creators such as Lou Cameron, Virgil Finlay, or Norman Saunders. The cover and interior artworks, as well as comic book versions of The Time Machine by Waldemar Andrzejewski, Les Edwards, Sheree Kincaid, Alina Kolesnyk, Carol Lay, Craig Wilson, and Jan Wojciechowski, will be discussed with a view to establishing whether they were able to go beyond the customary repetition/homage tactics. In addition, I will address what Catherine J. Golden calls "the material condition" of books in which both the verbal and the nonverbal texts are made available, and the peculiar creation and visibility trajectories of the above-referenced illustrators' work.

ANNA KRAWCZYK-ŁASKARZEWSKA is an Assistant Professor at the Department of English Philology at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland, where she teaches adaptation, film, and media studies. She has published articles and edited volumes devoted to contemporary television and film, translation, and illustration of works of literature. Her

current research focuses on selected aspects of reimagining and repurposing iconic literary characters.

Ewa Kujawska-Lis
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ewa.kujawska-lis@uwm.edu.pl

Selected Conradian Narrative Techniques and Linguistic Awareness (of the Writer and the Narrators)

As is commonly known, Joseph Conrad was an English writer of Polish origin, or rather a writer of Polish origin writing in English. He called himself "homo duplex", with one facet being his multilingualism. A person who writes creatively in an acquired language has specific linguistic awareness that can be employed artistically. This can be supported by an appreciation expressed by H.G. Wells, who did not particularly like Conrad's style. Yet, he was greatly impressed by his friend's manner of using the language: "he wove an extraordinarily rich descriptive English prose, a new sort of English of his own, conspicuously and almost necessarily free from stereotypical and hack phrases, in which foreign terms and phrases interlaced with unusual native words unusually used" (Wells 1934: 525). I wish to present select Conradian narrative techniques that illustrate his and his narrators' awareness of linguistic resources, such as impressionist, monothematic, and polarising imagery, as well as the shaping of the sound layer of his works. These examples indicate that multilingualism was Conrad's asset (though also a burden). As H.G. Wells, who spent much time with him, observed: "He spoke English strangely. Not badly altogether; he would supplement his vocabulary – especially if he were [sic] discussing cultural or political matters – with French words; but with certain oddities. He had learnt to read English long before he spoke it and had formed wrong sound impressions of many familiar words" (Wells 525). Conrad's problems with spoken language did not, however, negatively affect his very conscious (though occasionally erroneous) utilisation of English in his prose, allowing him to enter modernity as a writer who had something new to offer.

Wells, H.G. *Experiment in Autobiography; Discoveries and Conclusions of a Very Ordinary Brain (since 1866)*. Macmillan, 1934.

EWA KUJAWSKA-LIS is Professor of Literature and Director of the Institute of Literary Studies at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland. She specialises in Victorian and post-Victorian fiction. Her current research focuses on literary translation, specifically on early translations of the works of Dickens and Conrad and their contemporary retranslations and refractions. She has written articles for *The Dickensian*, *Dickens Quarterly*, *The Conradian*, *Conradiana* and *The European Reception of Joseph Conrad* as well as *The European Reception of Charles Dickens* on the Polish translations and reception of these two authors. She is also interested in Conrad's multilingualism, its linguistic effects, and thematic representations in his fiction.

Anna Kwiatkowska i Dorota Gładkowska
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
anna.kwiatkowska@uwm.edu.pl dorota.gladkowska@uwm.edu.pl

Forster's "The Machine Stops": A Critical Rewriting of the Wellsian Technological Future

E.M. Forster's *The Machine Stops* (1909) has frequently been read as a remarkably prophetic critique of technological dependence. This paper situates the story within the context of H.G. Wells's technological and utopian futures, arguing that Forster's dystopia constitutes a critical rewriting of the Wellsian paradigm of scientific and technological progress. However, rather than simply rejecting Wells, Forster takes key elements of his futuristic vision, like technological development, the rational organisation of society and the overcoming of physical limitations, and reverses their implications. The paper focuses on the opposition between first-hand experience and technological mediation. In the fictional world of *The Machine Stops*, technology provides unprecedented access to information, communication and representations of the external world, while simultaneously eroding the inhabitants' capacity for direct perception. The exclamation "Beware of first-hand ideas!" (Forster 18) encapsulates this transformation. Through a close reading of Vashti and Kuno, the characters of the story, the paper examines how technologically mediated existence is contrasted with embodied perception, physical encounter and

direct experience. Kuno's desire to see the sky and reach the surface consequently becomes a challenge to the Machine's system of mediated knowledge. Subsequently, I argue that Forster's most significant rewriting of the Wellsian technological future lies in this reversal: technological progress expands access to representations while diminishing the capacity to experience reality first-hand.

ANNA KWIATKOWSKA is an Assistant Professor at the Institute of Literary Studies in the Department of Humanities at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland. Her academic interests centre on Modernist literature and its links with broadly understood art. She specialises in the works of Katherine Mansfield and E.M. Forster. She is the author of the monograph devoted to the novels of E.M. Forster entitled *Sztuka na miarę, czyli dwa światy bohaterów E.M. Forstera* (2013) and several articles dedicated to the English twentieth century prose. She is the Secretary of the International E.M. Forster Society.

DOROTA GŁADKOWSKA holds a PhD in English Literature and an MSc in Biology. She is an Assistant Professor in the Department of English-Language Literatures and Cultures at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland. Her research focuses on sixteenth- and seventeenth-century English poetry and its philosophical contexts. Her recent publications include the monographs in Polish *John Donne as a Poet: Facets of the Metaphysical Conceit in the Textual Patterns of The Flea* (2020) and *The Picture of Love in Songs and Sonnets by John Donne: Docere et Delectare* (2022), as well as articles such as "Communication-Oriented Approach to Media and Genre Blending in a Sample of Early Modern English Poetry" (2022), "The Communicative Function of Performative Ekphrasis, the Anagram Riddle, and Proverbial Sayings in John Donne's Poetic Diptych" (2022), and "Coincidentia Oppositorum Realized: John Donne's Life and Poetry, and the Paradox of Sanctity" (2025).

Halszka Leleń
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
halszka.lelen@uwm.edu.pl

Genre Transposition as Envoicing Modernity in the Short Stories of H.G. Wells

Scholars generally agree that Wells's short fiction represents a concentrated period of formal invention. Adam Roberts notes (2026) that "(…) in short story form, Wells's science fiction is more multifarious and visionary than is the case with his novels" (138). This paper shows that Wells used his early short fiction as a laboratory for genre experimentation, testing and reshaping established narrative conventions to creatively anticipate humanity's alternative futures and possible courses of evolution or, rather, devolution. I want to demonstrate that his application of fantastic conventions does not displace social reality but makes it newly visible, reconsidering familiar human dilemmas through encounters with other worlds. Reversals between watching and being watched unsettle human authority, turning scientific observation into an encounter with humanity's own vulnerability. We will also examine examples of the deliberate artistry and teasing, subversive communication in his fiction. The scientist's authority is both invoked and undermined through competing testimony, speculative explanations, and trickster-like narration that make knowledge provisional rather than secure. This restless formal experimentation may have stemmed from Wells's unsettled social and cultural position, but it produced the narrative instability that became a potent voice for the uncertainties of the new epoch or even new epochs he prophetically sought to understand.

HALSZKA LELEŃ is an Associate Professor at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn. She has published widely on narrative innovation in the short fiction of H.G. Wells. Her research interests include the tensional nature of literary patterns, genre development through the transposition of conventions, problematising point of view in short fiction, and the theory of the fantastic. Among her notable publications are *H.G. Wells: The Literary Traveller in His Fantastic Short Story Machine* (Peter Lang, 2016), and chapters in monographs "The Fantastic as a Technique of Redynamizing Mimetic Fiction" (Cambridge Scholars Publishing, 2014), "Medieval Tradition and Eschatological Perspective in 'Under the Knife' by H.G. Wells" (San Bernardino, USA 2015).

Adrian Ligęza
Polski Uniwersytet Na Obczyźnie w Londynie
adrian.ligeza@puno.ac.uk

A Reappraisal of Mythological Motifs in Selected Early Novels and Short Stories by H. G. Wells

Existing scholarship on H.G. Wells's early works rarely invokes the category of myth. Although some scholars discern the presence of myth in his early novels and short stories, they generally do not undertake a more in-depth exploration of the issue. The application of methods of literary analysis developed by John White, together with the approaches of theorists associated with the French myth-critical school, makes it possible to identify previously unrecognised mythological motifs in Wells's writings. Subjected to further analysis, these motifs frequently prove to be the structural cores generating the principal meanings of the works of this particular author. The first part of the paper offers an overview of the speaker's earlier findings concerning the functioning of myth in *The Time Machine* (the myths of Nemesis, Phaethon, Ananke, and Chronos), *The Cone* (the myth of Hephaestus and Aphrodite), and *The Island of Doctor Moreau* (the myths of Daedalus and the labyrinth, and Dionysus). The second part proposes an interpretation of *The Invisible Man* in relation to the myth of Gyges and ancient conceptions of griffins, as well as *The Stolen Bacillus* as a parodic rewriting of the myth of Prometheus.

ADRIAN LIGĘZA is an Assistant Professor in the Department of Contemporary Literary and Artistic Culture at the Polish University Abroad in London.

Bernadetta Matuszak-Loose
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
bernadetta.matuszak-loose@amu.edu.pl

(Nie)odpowiedzialna recepcja twórczości H.G. Wellsa: o maszynach czasu i podróżach w czasie w zbiorze opowiadań *Tiny Tales* Floriana Meimberga

Wehikuł czasu H.G. Wellsa to pierwsza w historii literatury powieść, w której człowiek podróżuje w przyszłość dzięki technologii. W referacie natomiast zostaną zanalizowane miniaturowe opowiadania *Tiny Tales. Sehr kurze Geschichten. Auf die Länge kommt es an* (2011, *Tiny Tales. Bardzo krótkie historie. Długość ma znaczenie*), napisane przez niemieckiego reżysera i autora Floriana Meimberga, które opisują – w skondensowanej formie tweetów – pełne przygód podróże w czasie i przestrzeni, kończące się nieodmiennie katastrofą: czy to bezpośrednią tragedią, czy wręcz zagładą ludzkości. Teksty te powstały w internecie – konkretnie na twitterze – a dopiero później zostały wydane w formie książkowej. Przeplatają się w nich wizje czasów przedpotopowych i postapokaliptycznych, konfrontując czytelników z kruchością ich egzystencji. W tej mikroskopijnej literackiej inscenizacji nasuwają się pytania: jak wyobrażano sobie przyszłość ludzkości ponad sto lat temu? A jak wygląda ona dzisiaj? Czy w ogóle możliwe jest wyobrażenie sobie przyszłości, która nie byłaby jedynie remiksem naszej teraźniejszości? Wychodząc od tego punktu wyjścia należy wspomnieć artykuł opublikowany niedawno na łamach tygodnika *Die Zeit*, który przybliża niezwykłą instytucję, działającą na Uniwersytecie w Cambridge: Center for the Study of Existential Risk). W placówce tej biolodzy, politolodzy, fizycy, antropolodzy i ekonomiści współpracują, by doradzać rządom oraz przedsiębiorstwom prywatnym w kwestiach kluczowych dla przetrwania, takich jak globalne bezpieczeństwo żywnościowe, zmiany klimatu czy scenariusze wojenne. Efektem tych działań jest mnóstwo dystopijnych wizji przyszłości: na przykład broń biologiczna opracowywana przez niewielkie grupy fanatyków, klęski głodu spowodowane załamaniem ekosystemów, nowe zagrożenia wynikające z połączenia ludzi i maszyn czy systemy totalitarne wszczepiające ludziom chipy do mózgu bądź łamiące ich wolną wolę za pomocą substancji neurochemicznych. Jak wynika z powyższego,

wiele z tych apokaliptycznych scenariuszy wiąże się z rozwojem technologii – mowa tu choćby o „rojach zabójczych dronów, wymykających się spod kontroli robotach bojowych czy w pełni zautomatyzowanych programach hakerskich". Instytut, założony w 2012 roku przez astrofizyka Martina Reesa, mógłby znaleźć wiele źródeł inspiracji – lub powodów do niepokoju – w zbiorze opowiadań *Tiny Tales*, wydanym mniej więcej w tym samym czasie.

BERNADETTA MATUSZAK-LOOSE, literaturoznawczyni i kulturoznawczyni, adiunkt w Zakładzie Dydaktyki Języka Niemieckiego i Studiów Międzykulturowych w Instytucie Filologii Germańskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz była wykładowczyni na kierunku germanistyki interkulturowej, prowadzonej wspólnie przez Europejski Uniwersytet Viadrina i UAM w Collegium Polonicum w Słubicach. Jej zainteresowania badawcze związane są z literaturoznawstwem niemieckojęzycznymi dziewiętnastego wieku i postmodernistycznym, literaturą interkulturową, interdyscyplinarnymi metodami analizowania kultury współczesnej oraz teorią kultury wizualnej.

Iwona Anna Ndiaye
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
aisha.ndiaye.pl@gmail.com

Recepcja twórczości H.G. Wellsa we Francji

Recepcja twórczości H.G. Wellsa we Francji to jeden z najciekawszych rozdziałów w historii europejskiej fantastyki naukowej i komparatystyki literackiej. Angielski pionier *scientific romance* zyskał we Francji ogromną popularność niemal natychmiast po opublikowaniu swoich najważniejszych dzieł na przełomie XIX i XX wieku. Proces ten nie był jednak prostą asymilacją – brytyjskie teksty zderzyły się we Francji z silną tradycją rodzimą, reprezentowaną przez Juliusza Verne'a. Recepcja H.G. Wellsa we Francji miała charakter głęboko stymulujący. Dla francuskiego świata literackiego Wells stał się wyzwoleniem z okowów rygorystycznego, pozytywistycznego podejścia. Pokazał Francuzom, że nauka w literaturze może służyć do zadawania pytań o kondycję ludzką, metafizykę i przyszłość cywilizacji.

IWONA ANNA NDIAYE – literaturoznawczyni, tłumaczka. Profesor w Instytucie Literaturoznawstwa Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie, członek stowarzyszony Instytutu Badań Transtekstualnych i Transkulturowych w Lyonie Uniwersytetu Jean Moulin 3 w Lyonie (Institut d'Etudes Transtextuelles et Transculturelles, Université Jean Moulin Lyon 3, Francja). Przewodnicząca Komisji Emigrantologii Słowian Międzynarodowego Komitetu Slawistów. Redaktorka naczelna czasopisma „Emigrantologia Słowian", redaktorka serii wydawniczej „Olsztyńskie Studia Emigrantologiczne". Członek Rady Naukowej Centrum Badań Europy Wschodniej UWM w Olsztynie. Autorka publikacji z zakresu emigrantologii i przekładoznawstwa.

Piotr Przytuła

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
p.przytula@uwm.edu.pl

Ślady Wellsa w twórczości Jacka Dukaja – próba śledztwa

Osią wystąpienia jest próba literackiego śledztwa, mająca ujawnić punkty styczne między dorobkiem H. G. Wellsa i prozą Jacka Dukaja. Ślady obecności autora "Wojny Światów" dostrzec można u Dukaja zarówno w sferze podejmowanych przezeń tematów, jak I w podobnym podejściu do samego gatunku – dla autora "Lodu" fantastyka naukowa stanowi bowiem (podobnie, jak dla Wellsa) rodzaj laboratorium antropologicznego. Istotną część wystąpienia stanowią również te analizy, które wskazują na dekonstrukcję paradygmatu Wellsowskiego przez Dukaja.

PIOTR PRZYTUŁA – adiunkt w Katedrze Literatury Polskiej Instytutu Literaturoznawstwa UWM. Pracę doktorską poświęcił twórczości Jacka Dukaja. Miłośnik i badacz fantastyki naukowej w jej wszystkich transmedialnych manifestacjach. Bacznie przygląda się kulturze popularnej, szczególnie w kontekście gier cyfrowych oraz współczesnych seriali.

Sławomir Studniarz
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
slawomir.studniarz@uwm.edu.pl

What One Master Could Have Learned from Another: A Speculative Reading of Poe's "Some Words with a Mummy" and "Mellonta Tauta" through a Wellsian Lens

In my presentation, I intend to use Wells's future-oriented works retrospectively to illuminate the possibilities of time travel already latent in some of Poe's fictional texts, particularly "Some Words with a Mummy" and "Mellonta Tauta." My aim is not to argue for Poe's direct influence on Wells, but rather to show how Wells supplies a later interpretive framework within which Poe's experiments with temporal displacement may be seen as anticipating the imaginative possibilities subsequently developed in time-travel fiction. Read through a Wellsian lens, Poe's tales emerge as experiments in encounters between historically separated consciousnesses. "Some Words with a Mummy" transports a consciousness from the ancient past into the nineteenth-century present, while "Mellonta Tauta" imagines a future consciousness looking back upon that present and subjecting it to an estranging, frequently distorting gaze.

SŁAWOMIR STUDNIARZ is a Professor at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn, where he teaches American literature. He has published four monographs and more than a dozen articles and chapters on Edgar Allan Poe, including articles published in *The Edgar Allan Poe Review* and *Poe Studies*. He is also the author of numerous articles on other American novelists and poets. He has won the Javier Coy Award for the best article published in *Revista de Estudios Norteamericanos* in 2019–2020. In the years 2020–2022, he served as a member-at-large of the Executive Board of the Poe Studies Association. In 2026 his article "Multimodality in 'The Bells': New Explorations in Poe's Symphonic Poem" won the 2025 James W. Gargano Award for the best article on Poe.

Michał Urbanowicz
University of Warmia and Mazury
michal.urbanowicz@uwm.edu.pl

Progress and Its Limits: H.G. Wells's Meliorism and Bogusław Wolniewicz's Anthropological Pessimism

This paper offers a comparative analysis of H.G. Wells's melioristic vision of progress and Bogusław Wolniewicz's anthropological pessimism. Although they belonged to different intellectual traditions and historical contexts, both thinkers were concerned with the future of humanity and the forces shaping civilisation. Wells believed that science, education, and rational social organisation could improve human life and help overcome political and social limitations. In works such as A Modern Utopia and The Open Conspiracy, he envisioned a future shaped by knowledge, cooperation, and conscious planning. At the same time, his writings warn against the dangers of inequality, war, and the misuse of technology. By contrast, Wolniewicz questioned the belief that human beings can be fundamentally improved through technological or social change. Drawing on a pessimistic view of human nature, he emphasised the persistence of conflict, moral limitations, and the tragic dimension of existence. The paper explores these contrasting perspectives as two responses to the challenges of modernity. It argues that contemporary debates on artificial intelligence, technological development, and civilizational crises can be illuminated through the tension between Wells's faith in progress and Wolniewicz's scepticism regarding human perfectibility.

MICHAŁ URBANOWICZ holds a PhD in literary studies. His doctoral dissertation was entitled "British Spy Fiction in the Changing World: The Genre and Its Hybridity in a Diachronic Perspective". His research interests include twentieth-century British literature, especially the spy novel and other subgenres of crime fiction; intertextuality and genre hybridity in literary works, approached from a transmedial narratological perspective; and the relationship between textual elements and extratextual reality.

Daniel Vogel
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu
daniel.vogel@akademiarac.edu.pl

Stanisław Lem's Polemical Reading of H.G. Wells and Twentieth-Century Science Fiction: Visionary Realism versus the "Hopeless Case"

Stanisław Lem's assessment of H.G. Wells is articulated across two essays collected in *Mój pogląd na literaturę. Rozprawy i szkice* (Wydawnictwo Literackie, 2003): the afterword to the Polish edition of *The War of the Worlds* and "Science Fiction: A Hopeless Case – With Exceptions". The essay on science fiction, in particular, functions less as homage than as polemic, holding Wells's achievement against what Lem diagnosed as the genre's institutional and artistic decline. This paper argues that Lem's celebration of *The War of the Worlds* as "visionary realism," in which fantastic premises are made convincing through rigorously verified circumstantial detail and confirmed rather than dated by subsequent history, serves chiefly as a critical yardstick against which he indicts the genre's later "Lower Realm" production: formulaic plotting, publishing practices that override authorial authority, and a readership Lem judged incapable of distinguishing value from kitsch. Particular attention is given to Lem's account of the historical threshold, hardening only in the 1920s, at which mainstream and genre literature split into segregated "Realms" that Wells himself had never known, and to his charge that Wells's own late decline into didactic meliorism anticipated the broader degeneration Lem condemns. The paper situates this twofold reading within Lem's wider sociology of literary value and popular taste.

DANIEL VOGEL, PhD, holds the position of Associate Professor at the University of Applied Sciences in Racibórz, Poland, having previously directed the Institute of Modern Language Studies (2007-2024) and served as International Relations Officer (2020-2024). He completed a PhD in the humanities and an MBA accredited by Franklin University, USA. His scholarship centres on postcolonial theory and Conrad studies, encompassing a monograph on national historiography within postcolonial criticism and literature (2007) and more than thirty articles, several appearing in the *Yearbook of Conrad Studies*. His latest work, "Conradian 'Heart of Darkness' in Selected Science Fiction Works by Stanisław Lem," was published in *New*

Insights Into Conrad and Poland (Maria Curie-Skłodowska University Press/Columbia University Press, 2024), tracing Conrad's imprint on Polish science fiction. He belongs to the Polish Conrad Society and the Joseph Conrad Society (UK), and has recently presented at conferences in Paris (September 2025) and Rome (July 2025).

Emilia Zalewska

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
emilia6@student.kul.pl

U źródeł nowoczesnej fantastyki naukowej - Herbert George Wells vs Jules Verne i inni twórcy francuscy

Celem wystąpienia jest analiza komparatystyczna twórczości Herberta George'a Wellsa i Jules'a Verne'a w kontekście kształtowania się nowoczesnej fantastyki naukowej w XIX i na początku XX wieku. Przedmiotem analizy będą przede wszystkim sposoby literackiego przedstawiania nauki i technologii oraz ich funkcje w konstruowaniu wizji przyszłości, przemian społecznych i kondycji człowieka. Zestawienie twórczości obu autorów pozwala wskazać różnice między modelem roman scientifique, opartym na naukowym prawdopodobieństwie i fascynacji możliwościami techniki, a bardziej spekulatywnym modelem Wellsa, wykorzystującym hipotezę naukową do analizy problemów społecznych, politycznych i antropologicznych.
Analiza zostanie uzupełniona o kontekst francuski, obejmujący twórczość J.-H. Rosny'ego aîné, Maurice'a Renarda, Alberta Robidy oraz Villiersa de l'Isle-Adama. Szczególne miejsce zajmie koncepcja merveilleux-scientifique, która pozwala prześledzić rozwój francuskiej refleksji nad relacją między nauką, technologią i literaturą fantastyczną oraz określić miejsce Wellsa w międzynarodowym obiegu idei i konwencji gatunkowych. Wystąpienie zmierza tym samym do ukazania narodzin nowoczesnej fantastyki naukowej jako procesu wieloośrodkowego, kształtowanego przez wzajemne oddziaływanie różnych tradycji literackich i modeli wyobraźni naukowej.

EMILIA ZALEWSKA – studentka III Roku Romanistyki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół zróżnicowanych zagadnień z zakresu lingwistyki.

Swoje pierwsze doświadczenia prelegenckie zdobywała m.in. na II roku studiów podczas Konferencji "Światłocień znaczeń. O granicach widzialności i rozumienia". Swoją działalność twórczą rozpoczęła bardzo wcześnie – debiutowała literacko już w wieku 15 lat, publikując własne opowiadanie.